

עלון מס' 662
פרשת כי תשא
ז' באדר א תשע"ט

ישא ברכה

יצא ע"י אברכי הכולל שבמוסדות "יגל יעקב", חולון
בראשות מו"ר ע"ר הרה"ג יוסף מוגרבי שליט"א

שיחת השבוע

לנצל את הכשרונות

מה ראו נספחי הערב רב שעשו את העגל, מה ראו רבבות אלפי ישראל שרפו ידיהם ולא מיחו בהם? זה הביא לשבירת הכלים, להסרת העדיים הרוחניים, לכעס עד גזירת כליה? מה הביא לכל צרותינו: "אין לך כל פורענות שבאה לעולם, שאין בה מעונש חטא העגל, שנאמר: וביום פוקדי, ופקדתי עליהם חטאתם". ואנו שואלים זאת לא רק כדי להבין מה היה שם ואז, אלא כדי לדעת כיצד לנהוג כאן ועכשיו. כי התורה לשון הוראה היא, ספר הדרכה, ולקחיה נצחיים ותקפים לכל אדם בכל דור. מה ראו? מקרא מפורש הוא: "וירא העם כי בושש משה לרדת מן ההר". ופירש רש"י: כשעלה משה להר אמר להם שלבסוף ארבעים יום הוא בא, בתוך שש שעות. כסבורים הם, שאותו יום שעלה משה מן המניין הוא. והוא אמר שלמים, ארבעים יום ולילו עמו. ויום עלייתו אין לילו עמו, ואינו מן המניין. טעות בחישוב. תוצאה של הנחה שגויה. ועמוק יותר: היה לטעות זו ביסוס, היה לה על מה שתסמוך! הגאון הקדוש רבי פנחס בעל ה"הפלאה" זצ"ל חידש שעד מתן תורה הלך הלילה אחר היום, שנאמר: "יום ולילה לא ישבותו", קודם היה היום ואחריו הלילה. עד שאמר הקדוש ברוך הוא למשה "מערב עד ערב תשבתי לחשב את היממה מעלות השחר. וכל עליותיו של משה להר בהשכמה היו. ולפיכך הבינו לשיטתם ולהרגלם שיום העלייה להר ממניין ארבעים ימים הוא, שהרי יממה מושלמת לפניהם: יום, והלילה שאחריו. ולא השכילו להבין שניתנה תורה ונתחדשה הלכה, שהיממה מתחילה מבערב, ויום זה קטוע הוא, ואינו מכלל ארבעים היממות. ומששלמו ארבעים היממות לפי חשבונם תהו וטעו, נבוכו ונחרדו, איבדו עשתונות, ועשו את העגל... ומשירד משה והבאיר להם טעותם, כבר היה מאוחר מידי: הלוחות נשברו, העדיים הוסרו, הגזרה נגזרה, חזרו מלאך המוות והיצר הרע ושיעבוד מלכויות... מה בא כל זה ללמד? לפעמים יש לאדם קושייה, תמיהה. נבוכ הוא, תוהה. לפעמים בטוח הוא שהקושייה מוצקה, הוכחתה ניצחת. ואז נקרא לו: עמוד, עצור, אל תעשה מעשה! לא הכל אתה יודע, לא הכל אתה מבין. הרמב"ם היה חכם ממך, גם רב סעדיה גאון. ורבי שמעון בר יוחאי, ורבי עקיבא. וירמיהו וישעיהו, ואליהו הנביא ומשה רבינו. הכל ידעו הכל, גם את הקושייה שלך וגם את תירוצה. האמינו, וקיימו מצוות, וזכו לרוח הקודש, ולנבואה, כפי מעלתם ומעלת הדור. אז תתאזר בסבלנות. אם תגיע לתשובה כאן, מוטב. ואם לאו, תבין אותה שם. רבינו ה"בן איש חי" זצ"ל מספר, שרבינו חיים ויטאל זצ"ל הסתמך - לפי כארבע מאות שנה - על הכתוב "לעשות לרוח משקל", וכתב שיש משקל לאויר. לעגו לו חוקרי האומות, ואמרו: "הלא הדברים סותרים את ההגיון! הרי החלל מלא אויר, ואילו היה לו משקל הן היינו כורעים תחת המעמסה!". אין מה לומר, טיעון הגיוני ומשכנע. מה ענו להם תלמידי רבינו חיים ויטאל? אמרו: השאלה שאלה, ואין לה תשובה. אבל הפסוק פסוק, והוא אמת לאמיתה! יכולים אנו לשער כיצד התקבלה כזו תשובה. אבל הנה עברו הדורות, והמדע גילה שאכן יש לאויר משקל. ולא עוד, אלא שאויר חם קל מהאויר הקר, והמימן קל מהחמצן, וכך המציאו את הכדור הפורח והצפילנים. ומה בענין הקושייה הנחרצת? אהה, עכשיו נהיו המדענים חכמים, והם לועגים למקשיים: איזו טענה היא, הרי למים ודאי יש משקל, ואין הוא מעיק על הדגים הרגילים לו ומסתגלים אליו.... כמה פשוט! כך התפוגגה הקושייה, והוכחה אמיתותו של הפסוק! וזה הלקח עבורנו: לדעת כי משה אמת ותורתו אמת, ולכל שאלה יש תשובה, ואנו בתומנו נלך, והולך בתום ילך בטח. אשרי תמימי דרך, ההולכים בתורת ה'!

(מעייני השבוע)

בפרשתינו הנפלאה אנו קוראים על בגדי הכהנים. חוכמה אלוקית וקדושה עליאית אפפה את בגדי הכהנים ובפרט את בגדיו של הכהן הגדול. משה רבינו מקבל הוראות מפורטות מבורא עולם על דרך הכנת בגדיהם של המשרתים בקודש ומשה רבינו מצווה לאמר: "ואתה תדבר אל כל חממי לב אשר מלאתי רוח חוכמה ועשו את בגדי האהרן לקדשו לכהנו לי". צריך אנשים חכמים ונבונים בעלי לב רחב לעמוד במשימה קדושה זאת. הכהנים בעבודתם היו עושים נפלאות. כל העולם כולו היה זוכה לשפע וברכה טובה ואורה מפעולת הכהנים בבית המקדש. כל מעשה ופעולה של הכהנים היתה חשובה מאוד בשמים והיתה פועלת גדולת ונצורות. לא רק פעולת הכהנים חשובה בשמים. כל פעולה טובה של כל יהודי, כל עשיית מצוה וחסד, כל לימוד תורה יש בו כוח גדול ועצום. יהודי שמנצל את כוחותיו וכישוריו לטובה זוכה לדברים הרבה אולם אליה וקוץ בה. אדם שיש לו כישורים וכוחות, חוכמה ויכולת לפעול בצורה חיובית להרבות תורה ובמצוות ולא מנצל את הדברים הטובים אותם קיבל מבורא כל העולמים, אזי הוא חלילה עתיד להיטב על כך. ונספר משהל נפלא שמענו ממו"ר שליט"א. היה מלך אדיר ששטע על ממלכות רבות. לא היה דבר בעולם שלא היה לו. יום אחד התהלך המלך בארמונו והחליט החליטה. כל מי שיראה לו דבר חדש שהוא לא ראה ולא הכיר, יקבל פרס כספי גדול - אלף זהובים! הכרזות המלכותיות נתלו בכל רחבי הממלכה. מי לא הגיע לארמונו? להטוטנים וקוסמים, רופאים וחוקרים, אומנים וציירים, אך אין, המלך ראה והכיר את כל שהוצג לפניו. נתיני הממלכה היו בלחץ עצום בידועם שהמלך הגביל את הננין לשבוע ימים בלבד. יום עבר ויומיים, שלוש וארבע ואין כל חדש תחת השמש, אין אדם שהראה למלך דבר חדש. יומו האחרון של המבצע הגיע. בפאתי העיר חי רועה צאן ובמקרה הוא ראה את הכרזה המלכותית. חיוך גדול כיסה את פניו והוא החל ללכת לכיוון הארמון. השומרים שראו את אותו אדם מרופט בדים שאלוהו מה רצונו. ענה הרועה שהוא רוצה להראות למלך דבר שהוא טרם ראה. צחקו השומרים ואמרו: "כבר גדולים וטובים מוכן ניסו את מזלם אך לשוא. מה כבר אתה יכול להראות למלך?". אך הרועה בשלו הוא רוצה להיכנס. דברי הרועה הובאו למלך והמלך החליט להכניסו. עמד הרועה לפני המלך ואמר: "אדוני המלך ביכולתי להראות למלך דבר שבטוחני שהוא טרם ראה. אני הולך להעמיד מקל שבראשו סיכת תופרים עם חור קטן. אתרחק מן המקל ואזרוק מזה מחטים ואכניס את כולם דרך חור המחט". המלך הסתקרן מההר בידו לרועה להציג את המחט. הרועה העמיד את המקל עם המחט, התרחק והחל לזרוק את המחטים. הלא יאומן קרה. עשרה ועשרים מחטים נכנסו במדויק לחור הקטן. שלושים ארבעים וחמישים. והמלך והשרים משתהים מהמחזה. שישים ושבעים, שמונים ותשעים. הרועה עצר קימעה, כולו מזיע ומתנשף מהמאמץ והמשיך בהופעה. תשעים ושמונה, תשעים ותשע. זהו נשואה מחט אחת. הרועה עצר מנגב את זיעתו, אווח במחט האחרונה, מתרכז וזורק, בול, המחט האחרונה עוברת דרך החור הקטן. מחיאת כפיים סוערות נשמעות והמלך מורה לתת לרועה אלף זהובים. כשבא הרועה לצאת, מורה המלך לשומרים לתפוס ולתת לו מאה מלקיות. הרועה הנדהם צועק: "מה עשיתי?", אך השומרים הבריונים כבר מתחילים במלקיות. כואב זוב דם פונה הרועה למלך לאחר מאה המלקיות ושואל: "למה? מדוע?". והמלך עונה: האלף זהובים עבור המחזה שבאמת טרם ראיתו כמותו, אך המאה מלקיות הגיעו לך כי אם יש לך כל כך כישירויות מבורכים, כל כך יכולות מיוחדות, מדוע אתה מנצל אותם לטשיות והבלים, מדוע אתה לא רב קהילה או מורה הוראה אלא רועה פשוט. אחים ואחיות יקרים, ננצל כישירויותינו לטובה ונזכה לברכה ולגאולה השלמה.

זמני כניסת ויציאת השבת

ב"ש	חיפה	י-ם	ת"א	כניסת שבת
17:13	17:01	16:56	17:13	כניסת שבת
18:10	18:09	18:08	18:10	יציאת שבת
18:46	18:44	18:49	18:46	רביעית

הפטרת השבוע

והי ימים וכו' וישלח אחאב (מלכים א', י"ח)

מטעמים לשבת

חידושים לפרשת השבוע

"העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט" (ל,טו)

אמר הנועם אלימלך הקדוש זצ"ל: העשיר במצוות אל יתרברב ואל יחשוב שכבר השיג את הכל, כי אם יזכור תמיד את ה"מחצית", שלא הגיע אלא עד החצי... ואילו הדל במצוות אל יתמעט בעיני עצמו ואל יבוא לכלל יאוש, כאילו אין לו כבר תקנה, כי אם יהא תמיד מוכן לשוב בתשובה - "לתת תרומת ה'"...

(מעינה של תורה)

"לזשוב מוזשבות" (לא,ד)

כתב בספר "שיחות צדיקים": בצלאל ידע את מחשבותיו של כל מנדב, ולפי נקיון המחשבה היה קובע את מקומה ואת יעודה של כל נדבה, החל מהמרעה בשביל הבקר לעגלות ועד לקדשי הקדשים. נדבה שהיתה נקיה משמץ של פניה, שאיפת כבוד, גאווה, או מחשבה זרה אחרת - היה מנצלה בשביל הכלים היותר מקודשים של המשכן, וכך היתה כל נדבה מנוצלת בהתאם למחשבת הנותן בשעת נתינה.

(מעינה של תורה)

"אך את שבתותי תשמרו" (לא,כג)

כתב השפת אמת זצ"ל על הפסוק: "אך את הזהב ואת הכסף" (במדבר לא,כב) דרשו חכמינו: "אך - להעביר את החלודה" - כשבאים להכשיר כלי כסף וזהב יש להעביר מהם תחילה את החלודה ואת הפסולת. כיוצא בזה מתכוונת התורה גם כאן במילה "אך" - שלפני שנכנסים לשבת, יש להעביר תחילה את החלודה והפסולת, כדי להיכנס לשבת נקי וזך, ואז "שבתותי תשמרו" - אפשר לשמור על קדושת השבת בשלימות.

(מעינה של תורה)

"וישמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת"

(לא,יז)

רבי ישראל בעל שם טוב זצ"ל היה ממשיך משל: בן מלך אחד היה שבוי בין אנשים פחותי ערך. באה לו לבן המלך אגרת מאביו ורצה לקרוא בה במנוחה ושמחה, מה עשה? האכיל את האנשים מטעמים והשקם יין. שמחו הם בשמחת המשתה והיין, והוא שמח באיגרתו של אביו. כך מענגים את הגוף בשבת באכילה ושתייה, על מנת שלא יעכב הגוף את מנוחת הנפש ושמחת הנשמה, השמחים בפקודי ה' ובדביקות בו יתברך שמו...

(תורת הפרשה)

"וישכיבו מבוזרת ויעלו עולות ויגישו שלמים וישב העם

לאכול ושתו ויקומו לצוזק" (לב,ו)

הערב רב לא היו טיפשים, אלא בתחילה פיתו את העם ואמרו נגיש עולות, הרי קרבן עולה כולו כליל לה'. לאחר שהקריבו עולות כתוב "ויגישו שלמים" שחציו לה' וחציו נאכל לבני אדם, ולאחר מכן כתוב "וישב העם לאכול ושתו" שאכלו את כל הבהמה שהקריבו, ואז "ויקומו לצחק" ופירש רש"י שמשמעותו גילוי עריות ושפיכות דמים. בכל דור ודור יש ערב רב, ומכיון שהם יודעים שרק הטיפשים ישמעו לשטויות שלהם, וברצונם להסית את כולם, לכן בתחילה באים בעורמה ואומרים שהכל רק לשם שמים בלי שום תערובת של השקפות זרות, ובכך אף ראי ה' מתקבצים אליהם, עד שלבסוף שובים אותם לעשות כמעשיהם, אף שלא כל המעשים לפי חוקי התורה, ולכן כל אדם צריך להתבונן היטב עם מי מתחברים והאם חברה זו מתנהגת לפי רוח התורה או לא.

(לבוש יוסף)

סיפור לשבת

מהדרכות רבינו (כ"ק האדמו"ר מנדבורנה ר' יעקב ישכר בער זצ"ל וזיע"א): כשבא אליך אדם ומבקש הקשבה ועזרה, אל תפטיר לעומתו: "אה, זה אתה - שוב אלי מחר, אין לי פנאי עתה". ומדוע, משום שכאשר תזדקק אתה עצמך ששוכן שמים יאזין לך לתחינתך ויעזורך, עלול הוא להשיב: "אה, זה אתה, לא עכשיו, תחזור מחר"... אז, לתדהמת השומעים, נשא לפתע רבינו עיניו למרום והרים ידיו בקריאה נרגשת: "אב ידעך מנוער - אנו הרי יודעים אותך מימים ימימה, מקטנות ונערות - אנא, אל תשיבנו ריקם מלפניך!"...

EEE

סיפר אחד מצוות הישיבה: פעם נערכה ישיבת צוות בראשות רבינו ושוחחו בענינים העומדים על הפרק. לפתע אדמו פני רבינו, עיניו דמעו, גופו רעד בהתרגשות עצורה. כעבור שעה קלה נרגע והמשיך לנווט את הישיבה עד שסיימו לדון על כל הנושאים ונפרד מהם לשלום. כעבור זמן קצר הגיעה ידיעה שאחד האברכים עבר תאונת דרכים קשה ויצא בניסי ניסים, אושפז לבדיקות בבית החולים. הלך איש הצוות לבקרו, ושמע שצוות החילוץ התפלא איך יצא מכזו תאונה בלא פגע. התענין באיזו שעה היתה התאונה, והיה זה בעת שרבינו התרגש והתלהט!

EEE

שנתו של ר' דניאל היתה טרופה. ככל שהיום הקודם היה רווי טורח ואכזבות מרות, איים היום הבא להיות יום של קלון מחפיר. מחר עליו להחזיר חוב, ואין לאל ידו. כבודו ונאמנותו מוטלים על הכף וסהדו במרומים שעשה כל מאמץ לקושש כספים, פנה מגמ"ח לגמ"ח ומחבר לחבר, ולא נענה. גם אצל בן הרבי - הוא רבינו - היה, ונאנח אנחה שוברת לב והתנצל שנבצר ממנו לעזור. בפחי נפש שב לביתו, בידיים ריקות ולב כבד. עלה על יצועו וניסה להרדם. ידע שמחר יאיר היום לכולם, ויחשיך את עולמו. נקישות רפות, מהוססות, העירוהו. לא יתכן. דופקים בדלת, בשעה כזו?! אבל הנקישות התמידו, חרישיות, שלא להעיר את מי ששנתו עמוקה, ולהעיר את מי ששנתו טרופה, אותו. קם וגישש דרכו. הביט בעינית, זה בן הרבי. פתח בתימהון, ובן הרבי הושיט ידו לחיקו. שלף תכריך שטרות ותחב לידו: "השגתי הלואה עבורך, זה מלוא הסכום. שוב למיטתך, מחר נדבר". "בשעה כזו?! יכולים הייתם לחכות למחר!". "יהודי שרוי בצער, הבנתי שתתקשה להרדם. עתה, תערב עליך שנתך. לילה טוב"...

(יגל יעקב)

זכו - שכינה ביניהם

הנוך לנער

רבים וטובים היו מרחיקים כל אוכל או משקה שפורסם בתקשורת אודות הסכנות הטמונות בו ומדוע לא ידאגו לנפש ילדיהם יקריהם אשר מושחתת באכזריות מידי יום ומידי שעה ויבוארו הדברים: אינטרנט, טלוויזיה, רדיו, עיתונים וכתבי-עת עלולים להכניס תרבות הגויים הגרועה ביותר לתוך מוחו וליבו של ילדכם. תקשורת זו מציגה את העולם בצבעים עזים ומלהיבים, ומדגישה את ההנאות הגופניות בחיים. היא אף עלולה להביא איתה השפעות מדתות אחרות, או להכיל תועבה ממש. נסו למצוא אפיקי הנאה אחרים לילדיכם, כגון ספרים כשרים וצפועים מתאימים. קנו לילדיכם ספרים או קלטות תורניים מעניינות, כדי להעסיקם. אל תדאגו בענין ההוצאות. חז"ל אומרים לנו שמזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה, פרט להוצאות שבת, יום טוב וההוצאות הכרוכות בחינוך תורני. כל מה שתיקנו עבור ילדיכם כדי לעזור להם לצמוח בתורה, ייחשב בנפרד מתקציבכם הרגיל, ומשמים ישלחו לכם כספים נוספים כדי לגשר על כל פער כספי שיתעורר. כלל זה נכון גם לגבי בית הספר שתבחרו עבור ילדיכם. מצאו בית ספר שיעניק להם את החינוך היהודי הטוב ביותר. אל תדאגו בקשר לגובה שכר הלימוד גם אם התשלום הוא מעבר לתקציב העומד לרשותכם. חז"ל אומרים: לוו עלי והאמינו בי ואני פורע. כלומר, ה' מבטיח לכם שלפתע תגלו שיש לכם תקציב נוסף כדי לכסות הוצאה זו. בנוסף לכך, עליכם להקפיד שילדיכם לא ייחשפו להשפעות השליליות של האינטרנט. אין כל פיקוח או צנזורה על האינטרנט, ולכן נמצאים שם דברי כפירה ותועבה. ילד עלול ליצור קשר מסוכן או בלתי רצוי עם אדם בלתי ידוע, דרך האינטרנט. כיום, אנשים רבים מודעים לסכנות הגלומות באינטרנט, וקיימת תוכנה שמצנזרת חומר פוגע ומזיק. באחרונה יצאו קריאות נחרצות בשם גדולי ישראל נגד האינטרנט באופן מקיף וכולל. הדרך החשובה ביותר להגן על ילדיכם מהשפעות זרות היא להחדייר בהם אהבה ללימוד תורה ולשמירת המצוות. הראה להם דוגמה אישית, בכך שתלמד תורה בקביעות ותבטא תמיד את אהבתך לתורה. אם אתה נהנה מלימוד התורה, ילדיך יבחינו בכך מהבעת פניך כאשר תשתף אותם בדבר מעניין כלשהו שלמדת. כאשר אתם מקיימים מצוות, השתדלו לשתף את ילדיכם כאשר הדבר אפשרי. לדוגמה, בשעת קניית אתרוג או מצות, ואפילו קניית מוצרי מזון לכבוד שבת. בכל פעם שתקחו אותו איתכם, הוא ירגיש עצמו שותף ועוזר לכם, ואין הוא בבחינת צופה מן הצד. כפי שאומר המדרש שעם ישראל הוא עם "הנבדל מן האומות". עלינו לחנך את ילדינו להבין ולשמר את החוכמה הטמונה באותה הבדלה. וה' ישמרנו ויצילנו יחד עם בנינו ובנותינו, אכ"ר.

בספר הזהרו בממון חברכם הביא מעשה אמיתי מבהיל ומרעיש ואציגו כלשונו: לרבי אליהו דושניצר היה בן בשם רבי אשר שנסע לאמריקה והשאיר לאביו פרס ברמת השרון. עברה אז תקופה קשה על הפרדסים עקב משבר חמור במסחר התפוזים, כך שהגיע המצב שההוצאה היתה יתירה על הכנסה. הוצרך איפוא רבי אליהו להכנס לחובות כדי לקיים את האילנות. ליבו היה דוה על החובות העולים וגדלים, ועל המצב הביש אליו נקלע, דבר הנוגד את השקפת עולמו. נוסף לכך ליבו היה דואג וחרד שלא יעזוב את העולם הזה עם חובות, ויהיה חלילה בכלל "לוה רשע ולא ישלם". הוא הרבה בתפילות ושפך שיחו לפני ה', וגם היה מבקש מכל מכיר שפגש שיתפלל עליו שיזכה להפטר מן הפרדס, למוכרו ולפרוע כל חובותיו. אחד מתלמידיו, שנעשה לאחר נישואיו מתווך דירות ומגרשים, חיפש ומצא יהודי אמריקאי שרצה לקנות פרדס. הוא הפגיש את רבי אליהו עימו, ויחדיו נסעו שלושתם לרמת השרון. באוטובוס ישב רבי אליהו ליד הקונה ושוחח עימו: "הרי הכתוב אומר: 'ולא תונו איש את עמיתו' לכן עלי חובה למנות את כל... החסרונות שנמצאים בפרדס שלי: אילן אחד נתגלו בו תולעים, אילן שני נתמעטו פירותיו, אילן שלישי יבש וכדו'. ועתה דע לך יקרי, בגמרא אמרו: הרוצה לאבד מעותיו ישכור פועלים ואל ישב עימיהם. כלל זה נאמר בכל מצב, קל וחומר בפרדסי שיש בו כל כך הרבה "חסרונות". לכן אני מודיעך, אם לא תוכל אתה בעצמך לעבדו, הרי אתה מניח מעותיך על קרן הצבי..." הקונה שמע בסבלנות כל הדברים ושתק, כאומר "ויהי מה", אני קונה! כשהגיע האוטובוס לרמת השרון, הלכו לפרדס, התחיל רבי אליהו להראות לקונה את כל החסרונות שמנה, כי הרי אינה דומה שמיעה לראיה והצביע לו: הנה העץ המתולע, הנה העץ היבש, כאן יש בור וכו'. הלה עמד בשתיקתו ואינו זו מעמדו, הוא מוכן לקנות. לפתע נעצר האיש ולגם נזול מתוך צנצנת שהוציא מכיסו. ניתר רבי אליהו ממקומו, ושאלו מה קרה? ויען הקונה: רבי, אל בהלה, היות ויש לי לב חלש, נתן לי הרופא תרופה לגמעה מידי זמן מסויים. רק יצאו הדברים מפי האיש, מיד ביטל רבי אליהו את המקח. בהפטירו: הק"ה ישלח לך רפואה שלימה במהרה, אבל אני את פרדסי לא אוכל למכור לך בשום פנים ואופן! כאן פקעה סבלנותו של הקונה, וטען: מה איכפת לך רבי, אני מסכים לקנות הפרדס. אולם רבי אליהו לא נסוג בה, ויאמר לו: וכי בשביל שאתה לא מבין שמקח זה לא טוב עבורך, המותר לי להנות אותך? הרי אמרתי לך "כי הרוצה לאבד מעותיו ישכור פועלים ואל ישב עימיהם", אם כן, כיצד יוכל אדם בעל לב חלש לטפל בעצמו עם פרדס קשה כשלי? לא ולא! את הפרדס אני לא אמכור לך! מיד פנה והלך לו, וחזר לפתח תקוה.

מזעזע עד היכן ישירות ומידות טובות יכולים לשכון באדם אחד שהתעלה מעל כל הגיון אך מוסר גדול עבירינו יש ללמוד. להרגיש את השני, לחוש למצוקותיו ולנהל את "המערכה" לפי מצבו של העומד מולי גם אם אפסיד! ואם כך בין אדם לחבירו, נחשוב נא מה המצב והחיוב שצריך להיות בין איש לאשתו ולהיפך? כתבתי זאת בס"ד רק כנקודה למחשבה ואת הסיכומים כל אחד יעשה בביתו מול קונו וה' יעזרנו.

עשה לך רב

שו"ת ממור"ר הרה"ג
הרב יוסף מוגרבי שליט"א

וכן אנו נוהגים ומורים למעשה.

E טלפון שבור שנועד למשחק ילדים, האם דינו ככלי שמלאכתו להיתר?

אם אין בו שימוש דינו כמשחק לכל דבר, אך לומר שהוא כלי שמלאכתו להיתר לאדם גדול תלוי במחלוקת הפוסקים לגבי נגיעה במשחקים לאדם גדול ביום שבת ונהגו להחמיר שלא לגעת במשחקים בשבת ועיין בשמירת שבת כהלכתה (ח"א פט"ז).

E האם מותר לעשות בשבת בלוגי אויר במי סבון?

לילדים קטנים מותר ולגדולים יש למנוע, וקטנים לענין זה הם עד גיל מצוות וראה בשמירת שבת כהלכתה (שם).

E האם אפשר להשלים הפרשה שניים מקרא ואחד תרגום במוצאי שבת?

כשנאנס, רשאי להשלים את הפרשה עד ליום שלישי וכמו שכתבו מרן והאחרונים (סי' רפה) ואם מצד קריאת מקרא בלילה יש מקילים ויש אוסרים וראה בבא"ח (פר' פקודי ה' ז) ובשו"ת יביע אומר ח"ו (האו"ח סי' ל').

E האם מותר לשתות סודה קודם הבדלה?

סודה דינה כמים לכל ההלכות והדינים ומותר לשתות זאת לפני תפילת שחרית ולפני הבדלה למקילים כדעת מרן בשו"ע, אך לפי המקובלים אסור לשתות אפילו מים

E האם מותר להפעיל בערב שבת מכשיר קוטל יתושים?

לדעת מרן בשו"ע מותר לעשות מלאכה בערב שבת והיא נמשכת ונעשית מאלה בשבת אך בדברים שיש מראית בעין או השמעת קול נחלקו האחרונים ובנידון זה מותר לכתחילה לעשות כן.

E האם אפשר לקרוא שניים מקרא ואחד תרגום בליל שיש?

זה כמו שנשאל אם מותר לנענע ארבע מינים בערב סוכות, אם לאכול ד' כזיתות בערב פסח. הלא לכל דבר קבעו זמן וגם לזה ייחד מרן סימן שלם בשולחנו הטהור (או"ח סי' רפה) ומדוע להתחכם?

לעילוי נשמת שרה בת הבצלי כא' בניסן תשע"ח ת.נ.צ.ב.ה

אל תיקרי הליכות אלא הלכות

E ברכת יוצר של שבת היא בבחינת תוספת קדושת שבת בעולם הבריאה, כי כל סדר יוצר הוא בבריאה. וצריך להפסיק בין תיבת "יוצר" לבין תיבת "אור" שלא ישמע "יצרור". ונוסח יוצר של שבת אומרים לפי אלף בית אל אדון על כל המעשים וכו', במקום אל ברוך גדול דעה שאומרים בחול, וסודו כתוב בזוהר הקדוש, על כן ראוי להיזהר לאומרו מילה במילה בכוונה שלמה.

E אדם אחד סיפר לאחר פטירתו לשמש בית הכנסת שזכה לגן עדן, כיון שהיה אומר את הברכות בקול נעים בבית הכנסת, ואף שהיה אדם פשוט, בזכות זה הביאוהו לגן עדן וכיבדו אותו.

E בעמידה של תפילת שחרית אומרים "ישמח משה במתנת חלקו" וכו', ופירושו, שכשהיו אבותינו במצרים וראה משה כובד השיעבוד שהכבידו עליהם, ביקש מפרעה שיתן להם יום אחד בשבוע שינוחו בו ונתנו לו ובחר ביום השביעי, וכאשר נצטוו על יום השבת שמח משה שחבר בו, וזהו ישמח משה במתנת חלקו. ופירוש נוסף, משום שכתוב: "לדעת כי אני ה'

מקדשכם", אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: "מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה, ואני מבקש ליתנה לישראל לך והודיעם", ולכן תיקנו ישמח משה באותה מתנה.

E לאחר תפילת שחרית מוציאים ספר תורה וקוראים בו שבעה עולים, ואם רצו להוסיף מוסיפים. ונכון שלא להוסיף הרבה עולים מפני טורח הציבור, ומכל מקום במקום שיש לחוש לתרעומת של אנשים שלא מעלים אותם לתורה, אין צורך לדקדק בזה ורשאים להוסיף הרבה עולים.

E לפני הוצאת ספר תורה אומרים אתה הראת לדעת וכו', והם שמונה פסוקים כנגד שבעה העולים לספר תורה והמפטי, וביום טוב מדלגים שני פסוקים ומתחילים מיהי ה' אלוקינו עמנו, ובחול אומרים שלושה פסוקים בלבד כנגד שלושה העולים. ואומרים בשבת "ברוך שמה דמארי עלמא", אבל בחול לא אומרים.

E הכל עולים למנין שבעה אפילו קטן שיודע למי מברכים. ודוקא בשבת, אבל ביום טוב ובשאר ימים שעולים פחות משבעה, אין הקטן מצטרף. ובדיעבד אם כבר קראו קטן ולא הרגישו עד שבירך - יש לסמוך על המתירים.

E קטן שהגיע לחינוך (מבן שש שנים) שעולה למנין שבעה, רשאי לעלות בין אמצע הקרואים בין בסוף, וכל שכן שעולה למפטי, ויכול לקרוא בתורה בעצמו פרשת עלייתו, ובמקום שיש מנהג ברור שלא להעלות קטן לספר תורה - יעשו כמנהגם.

E קטן עולה למפטי בפרשת המוספים במועדים ובראשי חודשים, וכן בפרשיות

שקלים והחודש, אבל בפרשת זכור ופרשת פרה אין להעלותו לכתחילה, ואם עלה לא ירד, ויברך הקטן ברכת התורה, ויקרא לשליח ציבור בתורה להוציא את הציבור ידי חובה.

E אין להתיר לקטן להיות חזן הקורא בתורה, ומכל מקום בשעת הדחק שאין איש היודע לקרוא עם טעמי המקרא כדת - רשאי הקטן לקרוא.

E נהגו למכור את המצוות (כגון פתיחת ההיכל, עליה לתורה וכיוצא בזה) בשבתות ובימים טובים. ואין לערער על המנהג, כיון שכל זה בכלל חפצי שמים שהוא לדבר מצוה לחיזוק וקיום בית הכנסת, ואין זה בכלל מקח וממכר האסור בשבת, ומנהג ישראל תורה הוא, שכן נהגו כמעט בכל תפוצות ישראל, ואין לבטל מנהגם. ולא ישוחחו הציבור בשעת מכירת המצוות, אלא יקראו מזמורי תהילים או יעינו באיזה ספר.

E העולה לספר תורה חייב לקרוא בפיו בלחש עם השליח ציבור, ואינו יוצא ידי חובה בשמיעה בלבד, ואם אינו קורא - יש לחשוש שברכותיו הן לבטלה.

E המנהג שנוהגים להעלות לתורה עולים נוספים כשיש שמחה בבית הכנסת, וכל עולה חוזר וקורא מה שקראו כבר, יסודתו בהררי קודש, ומכל מקום נכון שהחזן הקורא בתורה יקרא לכל אחד משבעת העולים לחובת היום שלושה פסוקים או יותר מעט, כדי שיוכלו לקרוא קריאה חדשה לכל עולה נוסף, ואם בכל זאת מחמת ריבוי העולים נדחק לחזור על אותם פסוקים - רשאי לעשות כן.

(השבת והלכותיה)

אור החיים הקדוש

הציץ מסמל 'אני לדודי ודודי לי'

'ועשית ציץ זהב טהור ופתחת עליו פתוחי חתם קדש לה', והיה על מצחו תמיד לרצון להם לפני ה'.

ידוע שלכהן גדול בבית המקדש, היו שמונה בגדים, ואחד מהן הוא נקרא 'ציץ', ועל הציץ שהיה לובש הכהן גדול נכתבו המילים 'קדש לה', זה מסמל ומרמז על כלל ישראל שהם קדש, וכמו שמכנה אותם הנביא ירמיהו 'קודש ישראל לה'.

'קדש ישראל, אלו ישראל.'

'לה', שהם חשוקים ודבוקים ומשועבדים לה' יתברך.

באמצעות כתב זה המסמל את דביקותם בה' והשיעבוד הגדול לעשות את רצונו, זה ממילא היה מעורר רצון העליון להשפיע להם כל טוב, וזה הכוונה ל'רצון להם לפני ה', שעל ידי ההתעוררות כאן למטה בעולם הזה, שעם ישראל הם מחוברים ומבטלים את רצונם ועצמם להקדוש ברוך הוא ואין להם שום רצון עצמי, מתעורר כנגד זה רצון העליון להשפיע להם כל משאלות לבם.

וזה סוד הענין שנאמר בשיר השירים 'אני לדודי ודודי לי' שעל ידי ההתעוררות והרצון שאנו מתעוררים בעולם הזה לעשות רצון ה', אנו מעוררים באור חוזר, רצון עליון עלינו לטובה ולברכה.

[אור החיים תצוה פרק כח פסוק לח]

להצלחה ברוחניות ובגשמיות
ופרנסה בשפע
רוני ראובן בן מננה
קים מזל טוב
בת עליזה
ולחבדיל לעילוי נשמת
שרה בת לאה הנולדת מן חכם משה

לעילוי נשמת
חן ברכה
בת לאה
ת.ג.צ.ב.ה

לעילוי נשמת
שמעיה כוסיוף
בן יעל
ת.ג.צ.ב.ה

להצלחת
כל התורמים והמסייעים
לעלון בליל שבת
מבית הכנסת
זכור לאברהם
חולון

